

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Борис Кирилов Сергинов

за кандидатурата за образователна и научна степен „ДОКТОР“ в
катедра „Изкуствознание“
Национална художествена академия, София

на Евгения Атанасова Атанасова-Тенева
шифър 8.2 „Изобразително изкуство“

и документите представени за присъждане на научна и
образователна степен „доктор“ по научна специалност
„Изобразително изкуство“ шифър 8.2

**1. Актуалност и научна значимост на дисертацията представена
за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“**

Разработваната тема конкретизира като обект на научното изследване значението на КАТЕГОРИЯТА „ВРЕМЕ“ В ТВОРЧЕСТВОТО НА КРИСТО И ЖАН-КЛОД, целта да проучи процесите свързани с възникването и развитието, както на категорията „време“, така и на предпоставките за формиране на Кристо и Жан Клод като творци и изграждане на отношението им към категорията „време“ в полето на изобразителното изкуство. Анализират се старателно подбрани образци, като в историографската част на изследването се проучват, изясняват и систематизират процесите свързани с категорията „време“ и концептуализирането, реализирането и съществуването след деконструирането. Изследвани са и предпоставките за появата на категорията „време“ в творчеството на Кристо и Жан Клод, неговото развитие, както и влиянието и значението му в контекста на изобразителното изкуство като цяло, като анализира и представя технически и технологични решения за временните проекти на творците. Както пише Евгения Атанасова-Тенева „Настоящото изследване разглежда формирането на творческите възгледи по отношение на „времето“ в контекста на динамичните исторически процеси и тенденции в развитието на изкуството от 30-те години на ХХ век до наши дни. То отчита различните влияния, които оформят родения в тоталитарна България Христо Явашев и превръщат възпитавания през 50-те години в методите на реализма студент от НХА във водещ концептуален

автор, който успява да запази изкуството си актуално и адекватно и да го пренесе от XX в XXI век."

Специално внимание е отделено на търсенето на взаимовръзките между преминаването на Кристо и Жан-Клод през различни периоди на творческа изява и как тяхното изкуство се съотнася към историческото време, художествените тенденции и промяната на категорията „време“ в тяхното творчество.

При разглеждането на тази категория в дисертацията са решени различни задачи, съотнесени към творчеството на Кристо и Жан-Клод. Чрез анализ на обективните исторически и биографични данни е намерен генезиса на личното отношение, на формирането на вътрешната перспектива и чувствителност по отношение на времето. Едновременно с това, авторът гради тезата, че този субективен подход рефлектира в изграждането на подхода на Кристо и Жан-Клод към категорията „време“ в техните произведения. Изследването разглежда факторите за достигането на авторите до концепцията за техните лично дефинирани времеви логики в изграждането на творбите им, изразяващи се в съществуването на различни периоди в творчеството им, както и в достигане до концепцията за ефимерен характер на осъществяваните произведения. Изследването засяга някои темпорални парадокси в концепцията на артистите – от една страна продължителността на творческия акт от раждането на идеята до осъществяването ѝ и от друга страна, временността на творбите при които синтезът между съвременно изкуство и стремеж към свободно изразяване и независимост е толкова силен, че те не биха могли да се разглеждат отделно едни от други.

Документите и доказателствата представени и изготвени защитават тезата, че задълбочено изследване на връзката между съвременно изкуство и времето в творчеството на Жан Клод и Кристо в територията на изобразителните изкуства не са правени досега, както Евгения Атанасова-Тенева пише: „Сред задачите на настоящата дисертация е да се изследва как Кристо и Жан Клод достигат до концепцията за формиране на различни времеви категории в създаването на произведенията им. Авторът е проследил интереса на младия Христо Явашев към временни художествени форми и сценични изкуства като предпоставка за развитие на отношението му към временното изкуство. Направени са изследователски находки и е достигнато до малко известни факти от този ранен етап на формиране на бъдещия артист. Изследването отчита влиянието на динамизма и търсенията на художествената сцена в края на 50-те и началото на 60-те години на миналия век по време на тяхната младост. Взета е под внимание близостта на творците с артистичните групи на „Новите реалисти“, „Флуксус“ и „Зеро“, с кръга около списанието KWY. Систематизирани са данни и свидетелски разкази за участието на Кристо и Жан-Клод в творчески актове с перформативен характер през този период. Наред с влиянията на средата са подчертани липсата на дефинирано обвързване с групи и манифести; търсенето на собствен път и почерк и достигането до концепцията за временно изкуство, осъществявано извън ограничаващите пространства на галериите, изкуство, реализирано с осмислени и ясно изведени творчески

